

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Machvmetis Saracenorum Principis, Eivsqve Svccessorum
Vitae, Ac Doctrina, Ipséque Alcoran**

Bibliander, Theodor

[Basel], [1543]

VD16 VD16 K 2583

Declaratio similitudinis Adæ & Christi. 21.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98259)

ret, ille omni modo hæres esset, natura, & constitutione. Ita CHRISTVS, hæres
 uniuersorum natura & constitutione existit. Induit enim hominis seruilem for-
 mam, & principem huius mundi uicit, dei aduersarium, de cuius manu liberauit
 humanam captiuam naturam, ad dei imaginem & contemplationem eius crea-
 tam. Vides CHRISTVM perfectissimum dei hæredem, natura & merito filium
 dei & filium hominis, & omnes homines Christiiformes, per ipsum dei hæredes
 & filios, & ipsius CHRISTI cohæredes. Hæreditas autem est regnum uitæ eter-
 nae, in quo uidetur deus pater in gloria sua, & CHRISTVS uictor in gloria dei pa-
 tris. Neque alius potest esse uerus Alchoran intellectus, uti tu ipse pura mente cõ-
 spicis. Hæc si recte aduertis, uides in CHRISTO non esse nisi unam diuinam
 hypostasim, in qua radicatur humana natura. Hypostasis uero diuinæ & immor-
 talis naturæ, humanam in se colligit naturam, ob quam hypostasim CHRISTVS
 est una diuina persona, licet sit diuinæ pariter & humanæ naturæ. Et de ipso di-
 cuntur cõmunicatione idiomatici, quæ diuinæ naturæ pariter & humanæ tribui-
 mus. De quo poteris, si uelis, à multis doctis Christianis sufficienter informari.

*Christiani om-
 nes Christi co-
 hæredes per ip-
 sum.*

DECLARATIO SIMILITVDINIS AD AB ET
 CHRISTI. Cap. XXI.

ET quia circa modum, quo humana natura diuinæ hypostasi uniatur, plerique
 non recte imaginati sunt, quoniam illud quod omnem intellectum exupe-
 rat, imaginatio non attingit, ideo pauca circa hoc, ne erres sequendo aut Nesto-
 rium aut Euticen, aut alium aliquem non sanè intelligentem, scire debes, quod si
 curv. Cap. Alchoran scribitur, IESVM, Adæ quodammodo similitudinem gere-
 re, ad bonum intellectum. Hoc sic uerum concipe. Adam à deo creatus ut præf-
 set animalibus, rex & Messias animalium fuit. In eo enim altior hypostasis quàm
 in brutis, scilicet naturæ intellectualis fuit, in se brutalem animalitatem colligens
 & uniens. Ob quam etiam hypostasim naturæ intellectualis, una fuit persona li-
 cet intellectualis pariter & brutalis naturæ. Et quoniam omne perfectionis ordi-
 ne, natura est prius, deus omnia antecedit non tempore, cum non sit in tempore,
 sed natura, quia perfectior. Ita Deus, antiquior intelligentia. Intelligentia, anti-
 quior sensibilitate seu brutalitate. Sensibilitas antiquior uegetabilitate. Dico an-
 tiquior, non tempore, sed ordine & dignitate atque perfectione. Eo dicendi modo
 intellectualis natura in Adam antiquior sensibili, in se uniuert sensibilem naturam.
 Et factus est rex omnium uita sensibili uiuentium, quia ipsam sensibilem uitam in
 unionem antiquioris intellectualis uitæ assumpsit, & mouit corpus uiuens uita
 sensibili, ad actus uitæ intellectualis. Sic CHRISTVS quodammodo in similitu-
 dine tali concipi potest, esse Messias & rex omnium uiuentium uita intellectu-
 ali. Quia diuina uita antiquior intellectuali, in se uniuert uitam intellectualem
 hominis, & mouit illam humanam intellectualem naturam ad operationes
 diuinas. Dicitur autem, quodammodo esse similem CHRISTVM Adæ,
 non totaliter. Nam uita intellectiua in Adam, non solum in se uniuert uitam
 sensibilem, sed quia inter ipsam intellectuam & sensibilem quædam potuit
 esse proportio, cum quælibet sit finita & creata, hinc uita intellectiua in unio-
 ne prædicta facta est forma, formans sibi unitam sensibilem uitam. Diuina autem
 uita in CHRISTO, licet in se hypostatice uniret uitam intellectuam humanam,
 non tamen formaliter; cum inter diuinam uitam, cuius magnitudinis non est fi-
 nis, & intellectuam finitam non possit cadere proportio, quæ est necessaria in-
 ter formam & id quod format. Cum tamen hypostasis sit infinitæ uirtutis, natu-
 ram in se attractam nunquam deserit, sicut uirtus magnetis in suam hypostasim
 ferrum attractum nunquam deserit, & per medium attracti ferri aliud ferrum at-
 trahit.

*Christi & A-
 dæ similitudo.*

*Christus quate-
 nus Adæ simi-
 lis.*

trahit: & hoc faceret in infinitum, si uirtus esset infinita. Non tamen fit uirtus illa magnetis forma ferri, neque transit in ferrum ut fiat ferrum. Neque componitur cum ferro ut fiat unum tertium ex ipsis compositum, sed remanentibus naturis incorruptis, ita ferrum hypostasi uirtutis magnetis adheret, quod ipsam non deserit, siue sursum, siue deorsum, siue lateraliter moueatur. His enigmatibus quamuis remotis, CHRISTVM aliquantulum apprehende. Adhuc sicut Adam terrenus in se complicitum omnem hominem qui uenturus erat in hoc regnum & hunc mundum sensibilem, ita quod complicitate omnes homines in ipso erant, & ab ipso receperunt ut huius mundi homines esse possent, ita in CHRISTO, secundo scilicet Adam coelesti, complicitate sunt omnes praedestinati ad uitam immortalem alterius mundi & regni coelorum, a quo necessario omnia recipiunt, ut illius incorruptibilis coelestis regni ciues & domestici esse possint. Quae clarissime & apertissime sic esse reperies, si deus dignabitur tibi oculos aperire, ut legas & intelligas sacratissimum euangelium. Quod tibi concedat Deus pius & misericors, semper benedictus: Amen.

FINIS.

BARTHOLOMAEVS PICENVS DE MONTEARDVO,

Ferdinando Regi Aragoniae & utriusque Siciliae S. P. D.

Vm Demetrius Cydonius, uir utriusque linguae peritissimus, est latino in graecum, opus Richardi fratris ordinis Praedicatorum transulisset, non ab re mihi uisum est Sereniss. atque catholice rex, illud rursus est graeco in latinum conuertere. Non quod apud Latinos huiusmodi opus extare non existimem, sed cum uidissem Demetrium Cydonium opusculum illud est Latino in Graecum elegantiori stilo transulisse, idcirco pro uiribus conatus sum libellum illum iterum ea dicendi elegantia quoquo modo in nostram linguam transferre, & cum in nitidiorum cultum, candidiorumque styli praeuiri redigere, & tibi serenissime atque catholice rex, illum dedicare debere. Qui solus inter Christianorum reges hac nostra tempestate Mahometanam sectam maximis cladibus affecisti. Nam non minimam laudem tibi comparasti, cum Beticam prouinciam, quae per octingentos annos Mahometanam fidem coluerat, in Christianorum potestatem redeigisti, & nunc uniuersam Aphricam capere intendas: quam facile assequi poteris, cum gentes illae hoc tempore imbelles sint, quoniam cum Christianis diu pugnare non consueuerunt. Difficilius enim tibi fuit Beticam prouinciam expugnare, quam totam Aphricam in potestatem tuam asserere. Erant enim in Betica milites illi strenuissimi, cum Hispano milite bellari semper assueti. At hi contra homines ignaui, uentri & ocio dediti, cum Christiano nomine iam diu praefari desueti. Nec sunt in bello exercitati, quales olim duce Hannibale Hispaniam & Italiam occuparunt. Nec eam copiam armorum habent, quam Hispanus miles, in bello strenuissimus & exercitissimus, habere dicitur. Nec ibi magnae desunt opes, quibus militum animi spe praedae maxime accenduntur. Omnia tibi prospere succedent, si reliquias incepti belli prosequaris. Nec est quod uereare, bellum in Hispania tibi ab aliquibus moueri, praesertim hoc tempore, nouo tibi ob affinitatem cum Christianissimo Francorum rege foedere inito. Prosequere igitur inchoatum bellum, & omnes uires tuas in Aphricam transfer. Quam facile Deo duce subiugabis, & ea quidem subacta, & in Christianorum potestatem redacta, facile deinde Hierosolymam recuperabis, quae tam ampla, tam fertilis, tam sancta terra Sultano Babylonis hoc tempore paret. Qui autem nunc eam patriam tutantur, serui sunt uenales, ex diuersis prouincijs empti, & hi quidem ad summam uiginti milium non ascendunt. Qui cum coacti essent a Christiana religione discedere, Mahometanam nunc sectam sequuntur. Reliqui uero Sarraceni qui eis subijciuntur, quam molles sint & effeminati, ex hoc coniectare possumus, quod his nunquam licet arma tractare, nec equum ascendere, nec uirile quicquam facere, sed uel agriculturam, uel mercaturam, uel alia huiusmodi uilia exercent. Quod cum ita sit, nemini dubium est quin facillime ex ea expeditione uictoriam cum maximo triumpho sis reportaturus, & ciuitatem sanctam Hierosolymam, in qua Saluator noster dominus IESVS CHRISTVS euangelium praedicauit, et nouum testamentum nobis constituit, ab immanissima Mahometanorum superstitione liberabit. Quae quam uana sit, quam friuola, quam nullius momenti, in praesentiarum nihil attinet dicere: quoniam eam tunc primum intelliges, cum hanc Richardi fratris Consulationem diligenter lectionaueris. Vale.

RICHARDVS